

Dokumentliste

Statsforvaltningen

Sak

Dok. nr.

Datum

Dokumentets art

Merknader

Ringrike, Buskved
Tyrifjordprosjektet.
Sandvollev turistplan

AASEN OG LØNRUSTEN A/S
LANDSKAPSARKITEKTKONTOR

TLF. 67 65 39 - 67 81 05
MOTZFELDTS GT. 1
OSLO 1

Oslo, 29. november 1972.

De arkeologiske museers
registreringstjeneste
v/E. Skjelsvik
Huk Avenue 35
OSLO 2

Vedr. Tyrifjordsprosjektet.

I forbindelse med oversiktsplanarbeidet i Buskerud (spes. Lier, Modum og Ringerike) har man satt igang et arbeide som har til mål å få klarhet også over arkeologiske forhold i områdene rundt Tyrifjorden.

Ved gjennomføringen av dette arbeidet forsøker vi å få i stand et samarbeid med andre instanser for å få et så godt registreringsgrunnlag som mulig.

Vi viser til telefonsamtale / Vedal 27/11-d.å. og oversender kart over Tyrifjordsområdet der tidligere registrerte fornminner er inntegnet.

Vi ville sette pris på å få beskrevet og vurdert disse funn - samt eventuelle andre som vi ikke har fått med.

Det ville være greit om vi kunne få dem lokalisert nummerert og navngitt.

Da vi er bundet av en tidsfrist vil vi gjerne ha det utarbeidede materialet i hende innen 20. des. d.å.

Med hilsen

AASEN OG LØNRUSTEN A/S

Gyrid Hafner

18. desember 1972.

Aasen og Lönrusten A/S,
v/Gyrid Haffner,
Motzfeldtsgt. 1,
O s l o l.

Buskemel
Div

Ad: Tyrifjordprosjektet. Fornminner.

Vi har mottatt Deres brev av 29. november 1972 med kart over
prosjektområdet.

Med dette følger kartet i retur med fornminner avmerket samt
lister over disse ordnet kartbladsvis. Fornminner som skiller
seg ut ved særpreget form, god bevaring og/eller fin beliggen-
het, har vi understreket med rødt på listene.

Modum er ikke registrert, slik at listen gir sannsynligvis ikke
noe representativt uttrykk for hva som måtte finnes her.

Vi ville be om at en kopi av vedlagte kart sendes Oldsaksamling-
en så snart som mulig. Når planen er utarbeidet, bes et eksem-
plar av den sendt til nevnte institusjon til uttalelse.

Med hilsen og ønsker om en god jul

Elizabeth Skjelsvik

Gjenpart av dette brev samt av listene er sendt:

Universitetets Oldsaksamling, v/konservator Arne Emil Christensen
Frederiksgt. 2, Oslo l.

Modum

Kartblad	Opplysning lysning	Refer	Symbo	g/h	A
CG 047-5-4	På Tveiten (98/1) , tett ved Breivik (98/7) oppå et svaberg <u>rundhaug</u> m/ grop i toppen. Kalles "Pengehaugen". D.20 m.				
CH 047-5-3	eller				
CH 048-5-4	På Lerskallen (132) haug kalt "Pengehaugen".				
CH 047-5-1	På "Furetangen" på Fure søndre (14/6): 3 gravhauger. Flaten de ligger på, kalles "Leikvangen". Fra en av haugene stammer rike vikingtidsfunn. De må tilhøre minst to graver.				
<p>Modum er ikke registrert i forbindelse med ØK, da vi er helt avhengige av kommunal bevilgning for å få gjennomført vårt arbeide. De få opplysninger som er fremskaffet, stammer fra meldinger til Universitetets Oldsaksamling.</p> <p>Når det gjelder de forannevnte haugene, ser de alle ut til å være strandbundne likesom de fleste foranmer i det tidligere Tyristrand. På "Haugstangen" eller "Pengeødden" som den kalles lokalt finnes en imponerende gravrøys (426.302 R1). Det er fristende å anta - med alle forbehold, selvsagt - at "Pengehaugene" på Modumsiden kan være like imponerende og ha like fin beliggenhet. Disse og gravene på "Furetangen" bør derfor sikres.</p> <p>Videre må man være varsom med planlegning av fritidsbebyggelse og annen bebyggelse på alle nes og odder i Tyrifjorden, muligens med unntagelse av strøket fra Dignestangen og SØ-over.</p>					
Oslo, 6. desember 1972					
Elizabeth Skjelsvik					

Tyrifjordprosjektet, Buskerud

Ringerike

Kartblad	Oppg. Flyfoto	R nr. <u>x</u> "	Symbol Art	g/brnr.	Anm.
CH 048-5-1	426.302	<u>R 2</u>	Rundrøys	262/10,11	Muligens urørt. Fin beliggenhet med prakt-utsikt over Tyrifj.
CH 048-5-2	426.302	<u>R1</u>	Rundrøys	256/1	Endel ødelagt, men ruvende. Beliggenhet, utsikt som foreg.
CH 048-5-3	426.204	<u>R 1</u>	Avlans- kornhaug	263/1	Urørt. Utsyn som foreg., men delvis stengt av skog
CH 049-5-2	426.504	<u>R 1</u>	Rund stein- setning	85/1	Begge godt bevart. Sjeldne fornminnetyper på Ringerike.
	426.504	<u>x 3</u>	m/15 reiste stein. D.18 m Rund stein- legning. D.7 m. gammel vei		kalles "Allmannveien". Er tydelig. Av kulturhistorisk verdi.
CH 049-5-4	426.402	<u>R 1</u>	2 rundrøys	254/1	Noe ødelagte. Men fin beliggenhet. Praktfull utsikt over Tyrifj.

Tyrifjordprosjektet, Buskerud.

Ringerike

Kartblad	Oppg. Flyfoto	R. nr. x "	Symbol XXXXXX Art	g/brnr.	Anm.
CJ 048-5-2	481.E16	<u>R 1</u>	1 rundrøys, 2 rundhauger 1 langhaug. D.4-14 m, h.0,6-1,5m 7x3,5x1 m	211/3	Ganske godt bevart. Utsikt over Tyrifj.
	481.E16	<u>R2</u>	Rundrøys D.6,5 m h.1,5 m	211/3	Noe ødelagt, men fin beliggenhet ut mot Svartøysundet.
	481. E16	<u>R 3-7</u>	9 rundrøysar d.7-20 m h.0,5-1,5 m	211/1 211/3 211/7	Noe ødelagte, et par usikre. Meget fin beliggenhet.
	481.E16	<u>R 8</u>	Knr 2 murte kjellere fra Middel- alder Kunstig platå. Middelalder?	198/1	På Storøen finnes en rekke kulturminner: gml. fergested til Rytteraker, ovn for teglstensbrenning 11 tufter til husmanns- plasser.
	481.E16	<u>R 9</u>	rundrøys d.6 m, h.1 m.	198/2	Litt ødelagt. Fin be- liggenhet og utsikt over Storøysundet.
CJ 048-5-4	481.D16	x 1-2	L-formet steinmur, rundhaug. 7x3 m, d.4,5,h.0,5	198/10	Usikre som fornminner, men har samme beliggen- het. <u>Bør sikres.</u> <i>som sikre fornminner</i>

Tyrifjordprosjektet, Buskerud

Ringerike

Kartblad	Oppg. Flyfoto	R nr. x nr.	Symbol Art	g/brnr.	Anm.	
CJ 049-5-1	481.G22	R 1	4 langaktige hauger. 10-25x8-15 x0,75-1 m	1/42,46	Kan være naturdannelser. Lignende urelmessige forhøyninger i strøket.	
	481.G22	R 2	Rund haug d.16 m, h.0,3-1 m	1/42,46	Som R1, men muligens noe sikrere enn disse. Forhøyninger av samme type som u.R1 i strøket.	
+)	481.G22	<u>x 1</u>	Steinalderboplass	1/42,46	På stedet er gjort rike funn fra yngre steinalder.	
CJ 049-5-2	481 G22	R 3	Langhaug 30x9x2 m	224/1	Delvis ødelagt. Vært bruk som potetkjeller. Frittliggende med god utsikt.	
	481 G22 Rx	<u>R 5</u>	Rundhaug d.9 m, h.1,5 m	225/1	Så å si urørt. Vakkert fornminne m/vakker beliggenhet.	
	481 G22	R 6	Rundhaug d.13 m, h. 2 m	225/1	Utgravd til kjeller. Fin beliggenhet med vidt utsyn. På gårdens tun blokk, 0,5 m h. Kalles "Kong Rings ridestein".	
	481 G22	<u>x4-5</u> : <u>x4</u> :	Tange, kalt "Vabakken"; her har en gammel ve over Helgelandsmoen gått til Hole kirke. x5: Jorde kalt "Kong Rings ridebane".			
+)	CJ 049-5-2	481 G22	<u>R 4</u>	2 rundhauger d.10-12 m h.1,75-1 m	221/17	Den ene sterkt, den andre mindre skadet. Fin beliggenhet med vidt utsyn.
CJ 049-5-3	481 F22	<u>R 1</u>	20 rundhauger, 1 steinlegning. d.5-18 m, h.0,5-2 m	221/17	Meget fint gravfelt med karakteristiske fornminner. Vid utsikt. Fort. på CJ 049-5 77 -1	
	481 F22	<u>R 2</u>	5 rundhauger. d.6-10 m, h.0,5-1,75 m	208/13,17	Fint gravfelt. Utsikt mot Tyrifj.	
	481 F 22	<u>R 3</u>	5 rundrøys er. D.7-12 m, h.0,3-1 m	221/55	Fint, karakteristisk gravfelt. Vidt utsyn	
	481 F22	R 5	Rundhaug D.11 m, h. 2 m	209/4	Meget ødelagt.	

Tyrifjordprosjektet, Buskerud

Ringerike

Kartblad	Oppg. Flyfoto	R nr. X "	Symbol Art	g/brnr.	Anm.
CJ 049-5-4	481 F20	<u>R 1</u>	Rundhaug d. 15 m, h. 1,5 m	205/4	Godt bevart. Fin beliggenhet.
	481 F22	R 4	langaktig haug. 15x7x1,5 m	204/1	Kan være litt usikker som fornminne. Fin beliggenhet og utsikt
	481 F18	<u>R3</u>	Rundhaug d. 8m, h. 0,75 m	199/7	Godt bevart. Pen beliggenhet.
	481 F18	<u>R4</u>	4 rundhauger d. 7-10 m, h. 0,5-0,75 m.	199/7	Alle godt bevart. Fin beliggenhet.
CK 047-5-21	481 Q8	<u>R1-2</u>	2 grupper m/i alt 8 helleristninger	234/2	Består av 7 skipsfigurer og en labyrint. Stort sett godt bevart. Meget tydelig hugget. Uvanlig beliggenhet for ristninger av denne typen.
	481 Q8	<u>R5-7</u>	I alt 7 rundrøyser, 1 langrøys D. 5-13 m h. 0,2-1,5 m	236/5 236/98	En del ødelagt, men karakteristiske. Fin beliggenhet og utsikt.
CK 047-5-3	481 Q8	<u>R 3-4</u>	2 Rundrøyser d. 7, h. 1 m	236/34	Helt som foreg., R5-7
CK 048-5-1	481 P6	<u>R1</u>	Helleristning m/ minst 11 figurer: bl.a. skip, spiral, skålgroper	231/2 eller 11	Temmelig tydelig hugget Karakteristisk beliggenhet.

Ukeglems.

Utdelt og tatt med i rapporten.

31.01.72.

Tyri fjordprosjektet - Burkruud

Ringerike

Kartblad	Oppg. Flyfoto	R.nr. x "	Art Synkret	g/brnr.	Anm.
C7 050-5-1	426.706	R1	2 rund- hauger. D. 18 og 9 m, h. 1,5-2 m og 0,5 m	78/1	Den ene noe i delagt, den andre helig utvitt. Pene hauger med fine beliggenhet
	426.706	R2	2 rund- hauger. D. 16 og 6-8 m,	78/1	Beliggj noksa i delagt. Noe tvilomme som forminner

Tyrfjordprosjektet, Buskerud

Ringerike

Kartblad	Oppg. Flyfoto	R nr. x "	Symbol Art	g/brnr.	Anm.
CK 049-5-1	481 G 18	<u>R 1</u>	Rundhaug D.58 m, h.4 m	188/1	"Halvdanshaugen" Imponerende fornminne med fin beliggenhet.
	481 G18	<u>R 2</u>	Kapell- ruin. Mid- delalder	188/1	Ruinen er holdt pent i hevd. Iflg. sagn bygd av Hellig Olav
	481 G18	<u>R 3</u>	Kilde m/ legende vann	188/1	"Gyraputten". Sagn om Gygras (på Gyrihaugen) kamp m/Hellig Olav
	481 G18	<u>R 5</u>	2 rundhau- ger. D.8-10, h.o,5 m	180/1	Den ene godt bevart, den andre noe skadet. Pen beliggenhet.
	481 G18	R 6	1 rundhaug, 1 haugrest	181/1	Opprinnelig felt m/5 hauger. De 2 gjenværende skadet.
	481 G18	<u>R 7</u>	Bygdeborg	188/78	Murens samlede l. ca.100 m, nokså nedgrodd, men lett å følge. Strategisk og fin beliggenhet.
	481 G18	R 8	Rundhaug. D.11, h.1,5 m.	181/17	Nokså ødelagt. Pen utsikt.
	481 G18	<u>x 9</u>	2 jord- faste blokker	180/1	Kastet av Gygra i forb. m/hennes kamp med Hellig Olav (sml. R 2 - 3)
CK049-5-3	481 F18	<u>R 1</u>	2 rundhau- ger. D.5-6,5 m, h.0,5-0,6 m	192/3	Virker urørte. Pen beliggenhet mot Steinsfj.
	481 F18	R 2	7 rundhau- ger. D.6-7 m	200/13	Alle nokså ødelagt.
	481 F18	<u>R 5</u>	2 rundrøy- ser. D.5, h.o,5 m	192/3	Nokså bra bevart. Utsyn til Steinsfj.
	481 F18	R 6	Rundhaug, D.11, h.0,7 m	199/3,4,5	Urørt? Pen beliggenhet og utsikt. Litt usikker som fornminne.
	481 F16	R 2	Rundrøys, D. 6 m, h. under 0,5 m	235/5	Nokså ødelagt. Litt usikker som fornminne.

Tyrifjordprosjektet, Buskerud

Ringerike

Kartblad	Oppg. Flyfoto	R nr. x "	Symbol Art	g/brnr.	Anm.
CK 049-5-4	481 F 16	<u>R 1</u>	2 rundrøy- er, 3 lang- røyser D. 4,5-8 m, 0,5-1,25 m 5-8x2,5-5x 0,25-1 m	235/6	Noe ødelagt. Karakteris- tisk beliggenhet. Den største gruppen med grav- røyser i Steinsfjorden.
	481 F 14	<u>R 1</u>	rundrøys, d. 15 m, h. ca. 1 m	31/3	Litt ødelagt. Praktfull beliggenhet m/vidt utsyn S-NV-over.

Tyrifjordprosjektet, Buskerud

Ringerike

Kartblad	Oppg. Flyfoto	R nr. x "	Symbol Art	g/brnr.	Anm.
CK 050-5-1	481 H16	R 3	Rundhaug, D.18, h. 2,5 m	37/1	Ruvende, men temmelig ödelagt.
CK 050-5-2	481 I14	<u>R 1</u>	Rundhaug, langröys. D.13, h.1,6 m 8x4,5x1 m	25/1,6	Begge godt bevart. Ut- syn for det meste stengt av skog.
	481 I 14	R 2	Rundröys, D.10 m, h.0,75 m	25/1,6	Forholdsviis godt bevart. Utsyn for det meste stengt av skog.
	481 I 14	R 3	Langröys, 13x6,5x0,4- 0,7 m	25/1,6	Urørt. Litt usikker som fornminne.
CK 050-5-3	481 H16 G 18	R 4	Rundhaug, D. 5 m, h. 0,5 m	183/1	Endel skadet. Vidt ut- syn N, Ö og S-over.
	481 H 16	<u>R 1</u>	Winst 7 rundröyser D.6-12 m, h.0,3-1 m	186/11: 186/15	Alle en del skadet, men tydelige og karakteristis- ke. Fin beliggenhet med vidt utsyn S-NV-over.
	481 H 16	R 2	Rundhaug D. 20, h. 2,5 m.	4/1,183/1	Skadet. Litt usikker som fornminne. Fin be- liggenhet.
	481 H16	R 4	Rundhaug, D.17, h. 1,5 m	8/35	Litt skadet. Pen be- liggenhet.
	481 H 16	R 5	Rundhaug. D.11, h. 0,8 m	8/2	Noe skadet. Litt usik- ker som fornminne. Utsikt SSÖ-over.
	481 H 18	R 2	Rundhaug D.15 m, h. 1,5 m	3/1	Skadet. Noe usikker som fornminne.

De arkeologiske museers registrerings-
tjeneste,
v/Elisabeth Skjelsvik
Huk Avenue 35,
Oslo 2.

Oslo, 20. mars 1973.

*Fil påpekt overfor
Korrespondans Vedal over tlf. 4/4-73.*

Vedr. Tyrifjordprosjektet.

I det vi takker for verdifull bistand oversendes herved et eksemplar av arbeidsrapport 6 "Områder eller enkelt objekt som utpeker seg som verneverdig". Dersom De ved gjennomlesning av rapporten skulle oppdage graverende ukorrektheter, vil vi være takknemlig å få beskjed om dette slik at forholdet kan rettes opp innen utgivelsen av avsluttende rapport.

Det er også utarbeidet en arbeidsrapport - arbeidsrapport 8 "Egnethet og konflikter" - som beskriver egnethet og behandler konflikter innenfor planområdet. Dersom De mener det er av interesse for Dem, kan et eksemplar av denne rapporten anskaffes. Vi ønsker i denne anledning eventuelt å høre fra Dem innen 14 dager.

Når arbeidets sluttrapport foreligger (antagelig juli måned 1973) vil denne automatisk bli sendt Dere.

Med hilsen

AASEN OG LØNRUSTEN A/S

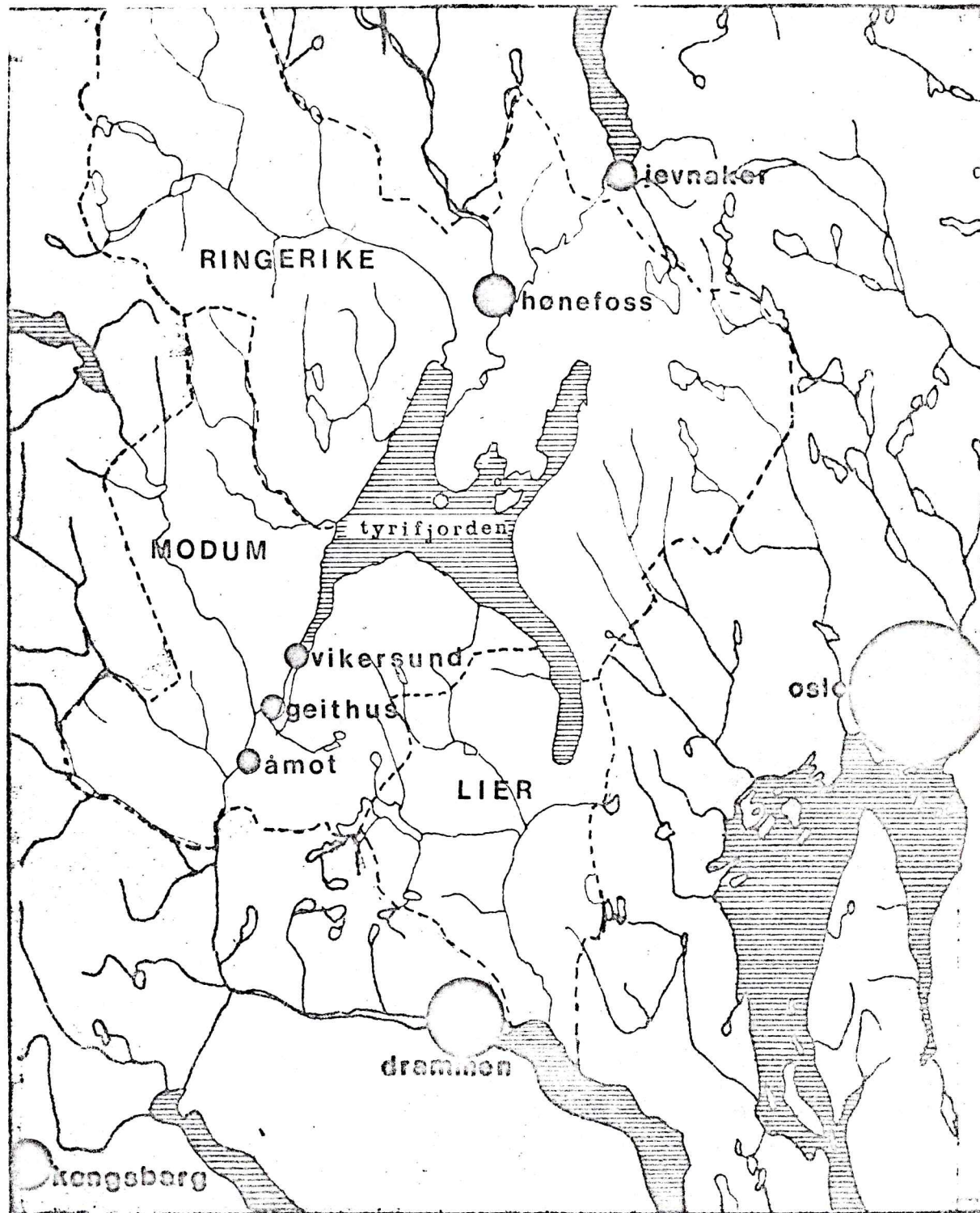
Terje Vedal
Terje Vedal

TYRIFJORDPROSJEKTET

Inventering med hovedvekt på naturvern/friluftsliv.

OMRÅDER ELLER ENKELT OBJEKT SOM UTPEKER SEG
SOM VERNEVERDIG.

Arbeidsnotat 6

KONSULENTER:

Aasen og Lønrusten A/S Landskapsarkitektkontor
Landskapsarkitektene mmla T. Hindhamar og T. Sundt

1.0.	Innledning.	Side
2.0.	Forespurte institusjoner	"
3.0.	Liste over litteratur som henviser til verneverdige områder.	"
4.0.	Sammendrag - verneverdige områder/ enkelt objekt.	"
5.0.	Verneinteresser	"
5.1.	Botanikk	"
5.2.	Geografi	"
5.3.	Geologi	"
5.4.	Zoologi	"
5.5.	Arkeologi	"

1.0. INNLEDNING

Det ble i 1969 ved Universitetet i Oslo utarbeidet en oversikt over de områder i Ringerike kommune som er av interesse for vitenskapelig forskning og undervisning. "Områder av interesse for vitenskapelig forskning og undervisning på Ringerike". Det var den gang et samarbeid mellom (kommunale) planleggere og vitenskapsmenn om bevaring og vern av områder. Vi har valgt samme fremgangsmåte for dette prosjektet for å få en oversikt over områder eller enkelt objekt som utpeker seg som verneverdige på de deler av planområdet som ligger innenfor Lier, Modum og Ringerike kommune.

Det er funnet hensiktsmessig at det også i denne rapporten som i den forannevnte blir gitt en oversikt over fornminner innenfor planområdet for at disse kan bli sett i sammenheng med de naturvitenskapelige interesser.

Planområdets naturgrunnlag er behandlet i arbeidsrapport 3. Det skulle gå klart frem av disse beskrivelsene at planområdet har variert topografi, geologi, jordbunn, vegetasjon osv. Dette gjør området ved Tyrifjorden særlig interessant som naturvitenskapelig forskningsområde. (Områder av interesse osv. K. Elgmork).

Innenfor planområdet finner en blant annet en meget rik og variert flora som på mange måter er enestående i Norge.

Særlig i den del av planområdet som ligger innenfor Ringerike kommune finnes en rekke ferskvann av vidt forskjellig karakter fra Tyrifjordens hovedbasseng på ca. 300 m dyp over den grunnere Steinsfjorden til en rekke mindre innsjøer av meget variert karakter.

Planområdets beliggenhet er et grenseområde for en rekke planter og dyr, og vi finner sørgrenser for nordlige arter og nordgrenser for sørlige arter innenfor planområdet.

Ved beskrivelse av (beliggenheten blir vist på kart) verneverdige områder eller enkelt objekt har man valgt å ordne disse etter verneinteressen. (Hvorfor området er verneverdig).

I beskrivelsen nevnes også ev. restriksjoner som de forespurte mener bør pålegges områder.

2.0. Forespurte institusjoner.

- Botanikk: Botanisk museum, Universitetet i Oslo
v/Prof. dr. P. Størmer.
Forskningsstipendiat Elmar Marker.
- Geografi: Universitetet i Oslo, Geografisk institutt.
v/Prof. dr. J. Gjessing.
M.A. R. Bennet.
- Geologi: Geologisk museum. Universitetet i Oslo.
v/Førstekonservator J.A. Dons.
- Zoologi: Universitetet i Oslo, Institutt for zoologi
v/Dosent dr. K. Elgmork.
- Arkeologi: De arkeologiske museers registreringstjeneste,
Oslo. v/konservator E. Skjelsvik.

3.0. Liste over literatur som henviser til verneverdige områder.

- Dalland, Ø. Naturinventering i Asker, Bærum og Lier
1968-1969.
- Elgmork, K. Områder av interesse for vitenskapelig
forskning og undervisning på Ringerike.
- T. Hindhamar
og T. Sundt. Drammensregionen, Naturvern, Friluftsliv
Registrering- Drammen 1972.

4.0 KONKLUSJON. VERNEVERDIGE OMRÅDER/ENKELT OBJEKT

Fig. 1 viser en oversikt over områder eller enkeltobjekt som ut i fra naturvitenskapelige synspunkter er av interesse.

Det er ikke lett å prioritere de enkelte områder. Imidlertid utpeker de områdene seg som spesielt interessante som av flere institusjoner eller vitenskapsmenn er nevnt som verneverdig. Noen av de arkeologiske funnsteder faller f.eks. innenfor de naturvitenskapelige interesseområder. Slike steder utpeker seg da i tråd med det forannevnte som særlig verdifulle.

Idet vi bygger på de uttalelser som foreligger fra vitenskapelig hold, har vi valgt å bruke en 3-delt skala i graderingen av verneverdien av områder:

- meget verneverdig.
- verneverdig.
- må være oppmerksom på området

Vi har også funnet det tjenlig at det på oversiktskartet Fig. 1D blir vist hvilke kategori interesse som hefter seg til et område:

- B Botanikk
- G Geografi
- GE Geologi
- Z Zoologi

Når det gjelder forminner er disse avmerket med sirkel. Forminner som skiller seg ut ved særpreget form, god bevaring og/eller fin beliggenhet er avmerket med fylt sirkel.

Området Synnørn/Juvern, Røysetangen og til og med Ullerntangen utpeker seg som spesielt interessant. Ytterst på Averøytangen som ligger innenfor dette området er blant annet et skogsområde med flere interessante dammer. Universitetet i Oslo/Zoologisk laboratorium etablerte her i 1972 en permanent forskningsstasjon.

Innenfor det sammenhengende verneområdet fra innerst i Steinsfjorden i nord til Storøysundet i sør, finns flere av de verdensberømte fossilforekomster på Ringerike. Videre er det her en særpreget vegetasjon og en rekke verdifulle kalkåser.

Krokskogen som er en meget karakteristisk del av Ringerike bør bevares mest mulig urørt. Geologisk, biologisk og landskapsestetisk er brattveggen mot bygda og de flatere partier på toppen av interesse. I tilknytning til Krokskogen bør også Krokkleiva-området nevnes som en usedvanlig sjelden lokalitet med blant annet en rekke sjeldne fjellplanter.

Hørtekollen har en meget interessant terrengform samtidig som det der forefinnes en mengde sjeldne mineraler.

Jordbruksområdet fra Furutangen til Tanberg er kupert med åpen mark, åpen blandingskog og verdifulle skogsbryn. Innenfor dette området er det, spesielt fra botanisk side, en rekke mindre verneverdige naturdokumenter.

Dette dokumentet har et for stort format til å kunne skannes i sin helhet.

For innsyn ta kontakt med arkivet ved Kulturhistorisk museum:

postmottak@khm.uio.no

VERNEINTERESSER:

B BOTANIKK

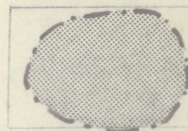
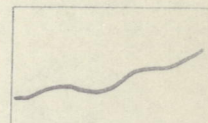
G GEOGRAFI

GE GEOLOGI

Z ZOOLOGI

GRENSE - PLANOMRÅDE

VERNEOMRÅDE

TYRIFJORD PROSJEKTET

SAMLET FREMSTILLING
VERNEVERDIGE OMRÅDER **1**

FIG. NR.

AASEN OG LONRUSTEN A/S
HINDHAMAR OG SUNDT

1:5 000

10-2-1973

I tillegg til de relativt store verneverdige områder som hittil er nevnt finns også en rekke mindre forekomster av stor vitenskapelig verdi (se spesiell del, punkt 5).

Det er viktig at man ved planleggingen ikke ser på verneområdene som isolerte objekter, men forsøker å få dem til å henge sammen i større landskapsverneområder, der de utgjør kjerneområdene. For å få bevart f.eks. vegetasjonen i et avmerket område, er det nemlig nødvendig med en buffersone rundt den som kan avlaste en del av den slitasje disse områdene uvilkårlig vil bli utsatt for. (se uttalelser fra P. Størmer/E. Marker under punkt 5.1).

5.1. VERNEINTERESSER. BOTANIKK

Alle områder som er avmerket på fig. nr. 2. er av en slik karakter at de har høy verneverdi botanisk sett.

Utover det å fremheve enkeltområder vil vi understreke de nedenforstående generelle synspunkter som er uttalt av P. Størmer og E. Marker:

Det er viktig at man ved planlegging i området ikke ser på verneområdene som isolerte objekter, men forsøker å få dem til å henge sammen i et større landskapsvernområde, der de utgjør kjerneområdene. For å få bevart vegetasjonen i de avmerkede områdene, er det nemlig nødvendig med en buffersone rundt dem som kan avlaste en del av den slitasje disse områdene uvilkårlig vil bli utsatt for. Som isolerte øyer i et ellers utbygd område, er de allerede på forhånd dømt til å ødelegges, dersom de ikke legges under meget strenge fredningsbestemmelser.

Når det gjelder verneverdien av strandlinjer og grunne viker i Steinsfjorden, Holsfjorden og Tyrifjorden, er det også viktig å se helheten i systemet. Det har lite for seg å frede spesielle vannplantesamfunn dersom vannmassene forurenses ved utbygging på nærliggende steder. Det generelle syn støttes som er kommet fra limnologiske hold om at disse innsjøene utgjør et unikt kompleks som bør bevares mest mulig intakt.

1. Juvern og Lamoen (Ringerike).

Områder med dels tørre kalkberg og dels meget næringsrike myrer. Juvern er et meget næringsrikt tjern, og har en vannvegetasjon som ikke finnes andre steder på Ringerike.

Kilde: Områder av interesse for vitenskaplig forskning og undervisning på Ringerike. Blindern 1969.

2. Ringåsen øst for Norderhov kirke (Ringerike).

Rik furuskog/lauvskog

Kilde: Områder.....osv.

3. Åsen syd for Ringerike kalkverk. (Ringerike).

Varmekrevende arter, særlig langs vestsiden av åsen foruten rester av en sikkert tidligere praktfull fjellflora.

Kilde: Områder.....osv.

4. Strender-Holehalvøya og innpå selve Holehalvøya. (Ringerike).

Moseflora på kalkfjell.

Kilde: Områder.....osv.

5. Vik-Steinsåsen. (Ringerike).

Furuskog på kalkrik berggrunn. Furuskog på kalkmark er en meget sjelden vegetasjonstype.

Kilde: Områder.....osv.

6. Loretangen-Loreåsen (Ringerike).

Skogfrie knauser på kambro-silur. Rike furuskoger på kambro-silur. Løvskog på kambro-silur.

Kilde: Områder.....osv.

7. Ulltveitvannet -Bjørnstad. (Ringerike).

Særlig rundt Ulltveitvannet er det en rik myrvegetasjon med mange sjeldne planter. Denne type vegetasjon er i ferd med å forsvinne i Norge.

Kilde: Områder..... osv.

8. Krokkleiva-Åsa (Ringerike).

I granliene er det en interessant moseflora.

Kilde: Områder.....osv.

9. Krokkleiva. (Ringerike).

Dette området er særlig verdifullt fordi man her finner rester etter en fjellflora som ellers er forsvunnet fra hele østlandet.

Kilde: Områder.....osv.

10. Altanåsen. (Lier).

Flatt skogsområde med tett, frodig blandingskog. Verneverdig.

Kilde: 1. Drammensregionen. Naturvern-Friluftsliv. Registrering. Drammen 1972.

Kilde: 2. Naturverninventering i Asker, Bærum og Lier. Ø Dalland 1972.

11. Hørtekolleområdet. (Lier).

Høyproduktive skogsområder. Brede band av tørr lindeskog ovenfor riksvei 384.

Kilde: Naturverninventering i Asker, Bærum og Lier, 1968-1969. Alta 1969.

12. Brekkåsen.(Lier).

(Kalkområder). Flatt skogsområde med tett frodig blandingskog. Verneverdig.

Kilde: Drammensregionen.....osv.

13. Askeruddalen. (Modum).

Kupert skogsområde med tett stammepreget barskog. Man må være oppmerksom på området.

Kilde: Drammensregionen.....osv.

14. Furutangen-Tandberg.(Modum).

Kupert jordbruksområde med åpen mark, åpen blandingskog og verdifulle skogsbyn. Verneverdig.

Kilde: Drammensregionen.....osv.

15. Hofsengvika.

Gulveisforekomster. Småkupert strandparti men åpen blandingskog. Man må være oppmerksom på området.

16. Ullhaugstuppen.

Kupert åsparti med tett, frodig blandingskog og verdifulle skogsbyn. Verneverdig.

17. Hagahaugen.

Kuppert skogsområde med tett, frodig blandingskog. Verneverdige orkideforekomster.

Når det gjelder sumpsamfunn i grunne viker, er disse best representert i Steinsfjorden. Men variasjonen er stor fra sted til sted, og det er vanskelig og lite ønskelig å utpeke et område mer verneverdig enn et annet. Den rikeste vegetasjonen finnes i Steinsvika, Viksvika, Øgårdsvika, ved Elvik og Åsatangen. Når det gjelder strandvegetasjonen i Holsfjorden og resten av Tyrifjorden er vårt materiale så mangelfullt at vi ikke har noen mulighet til å uttale oss, men bare igjen påpeke ønskeligheten av å bevare dette fjordsystemet mest mulig intakt for ettertiden.

(Ref. P. Størmer og E. Marker.)

Dette dokumentet har et for stort format til å kunne skannes i sin helhet.

For innsyn ta kontakt med arkivet ved Kulturhistorisk museum:

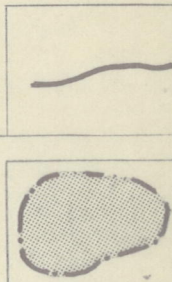
postmottak@khm.uio.no

TEGNFORKLARING

GRENSE - PLANOMRÅDE

VERNEOMRÅDE

TYRIFJORD PROSJEKTET

VERNEINTERESSE BOTANIKK

FIG. NR.

2

AASEN OG LONRUSTEN A/S
HINDHAMAR OG SUNDT

1:5 000

10-2-1973

5.2.

VERNEINTERESSER. GEOGRAFI

1. Storelvas terrasse- og meander-områder. (Ringerike).

Storelva har dannet terrasser og gamle forlatte meandersvinger som Juvern og Synnerna.

Elveløpet nærmest Tyrifjorden utgjør en naturlig fortsettelse av elveløpet ovenfor. For den fluviale utvikling er det nødvendig å verne elveløpet helt til det ender i innsjøen. Averøya viser en del av den senere fluviale utvikling og også resultater av strandprosesser samt vindformer.

Man bør unngå bebyggelse, veier, osv. som ødelegger terrengets naturlige linjer. Dette området landskapsmessige karakter bør bevares.

Kilde: J. Gjessing og R. Bennet.

2. Kalkåsen. (Ringerike).

Et viktig trekk i Ringerikslandskapet er Kalkåsene. Disse er av geomorfologisk interesse, og man bør søke å bevare og ikke hindre adgang til iallfall noen av dem.

Her er det altså, fra geografisk hold, ikke en eller et par åser som kan pekes ut som de eneste verneverdige. Man må i stedet, under planleggingsarbeidet, ha for øyet at man bevarer enkelte kalkåser i landskapet uten bebyggelse etc., tilgjengelig og helst med sin naturlige vegetasjon. Som verneverdige kalkåser kan vi nevne Buruåsen, Loreåsen og deler av Vik- og Steinsåsen.

3. Bymoen og stranden rundt Sælabonn. (Ringerike).

Må undersøkes nærmere før en endelig uttalelse om verneverdien kan bli gitt.

Kilde: J. Gjessing og R. Bennet.

4. Svangstrand (Lier).

Slakt hellende strandparti med åpen mark. Særegnet landskap. Løsmasser og terrengform bør bevares.

Kilde: Drammensregionen Naturvern -Friluftsliv. Registrering. Drammen 1972.

5. Øyene i Holsfjorden. (Lier).

Flate øyer med glissen barskog. Særegnet landskap.

Kilde: Drammensregionen.....osv.

6. Holmenvika. (Lier).

Flatt strandparti med åpen mark og tett, frodig blandingskog.
Særegnet landskap.

Kilde: Drammensregionenosv.

7. Øverskogen-Røyne. (Lier).

Rike bruksboniteter.

Kilde: Naturinventeringer Asker, Bærum og Lier . 1968-1969.
Alta 1969.

8. Furutangen til Tandberg (Modum).

Kupert jordbruksområde med åpen mark, åpen blandingskog
og verdifull skogsbryn.

Kilde: Drammenregionen.....osv.

5.3. VERNEINTERESSER. GEOLOGI.

1. Ullertangen. (Ringerike).

Fossilt korall-rev (særlig betydningsfullt).
Paleontologi-stratigrafi.

Kilde: Områder av interesse for vitenskaplig forskning
på Ringerike. Blindern 1969.

2. Rytteraker, østsiden av Sælabonn, vestsiden av Kroksundet,
vestsiden av Steinsfjorden. (Ringerike).

Ut i fra et geologisk synspunkt er særlig veistrekningen fra
Sundvollen til Vik interessant (østsiden av omr. 2). Bør forbli
urørt.

Kilde: J.A. Dons.

3. Storøy. (Ringerike).

Verneinteresser : Paleontologi-stratigrafi.

Kilde: Områder.....osv.

4. Utøy. (Ringerike).

Verneinteresser: Paleontologi-stratigrafi.

Kilde: Områder.....osv.

5 og 6. To teiger fra Krokskogens høyland ned til Tyrifjorden.
(Ringerike).

Geologisk vil man her få et profil fra Permiske rombeporfyr-
lavaer, basalt og konglomerat ned i siluiske, fossilførende
kalk og sandsteiner.

Hvor disse teiger legges langs østsiden av Tyrifjorden har
ikke noen avgjørende betydning fra geologisk synspunkt. Her
er den nordre lagt opp mot Gyrihaugen, slik at den omfatter
Markganga, som er en artig terrengform, og den sydlige er lagt
ved Sønsterud, som blir brukt ved geologiske eksursjoner (vei-
skjæringer og skogsområdet ned mot gården beskrevet som l2
nedenfor). Det vil være naturlig å legge teigene slik at de
mot øst fortsetter inn i områder av Vestmarka og Krokskogen som
blir vernet i forbindelse med "Flerbruksplan for Oslomarka"
(Miljøverndepartementet). Inventering i marka skal foregå
sommeren 1973, innstilling fra botaniker, geolog/geograf og
zoolog vil foreligge i september/oktober 1973.

Kilde : J. A. Dons.

7. Tangen ved Valbekk (Ringerike).

Verdifull lokalitet for silurlag med fossile fiskerester og konglomerat.

Kilde: J.A. Dons.

8. Veiskjøring (E68) mellom Bråk og veikryss til Norderhov kirke. (Ringerike).

I alt seks enheter av den ordovisiske lagrekke, atskillige fossiler. God ekskursjonslokalitet.

Kilde: J.A. Dons.

9. Frok gård nær Norderhov. (Ringerike).

Fossillokalitet av en viss betydning.

Kilde : J. A. Dons.

10. Øyene Ulvøya, Amundøya, Tohjulingen. (Ringerike).

Her er overgang fra marine Silurlag til kontinentale Silur-Downtonlag. Interessante sedimentære strukturer og eksempler på tektonisk bevegelse.

Kilde J.A. Dons.

11. Dronningveien (Ringerike).

Særlig de litt høyere deler ovenfor hårnålsvingen er meget brukt for ekskursjoner. Nedenfra oppover regnet: Ringerikssandstener med leirflak-konglomerater, skuringskanaler, bølgeslagsmerker av betydlige dimensjoner. Over følger Permiske sedimenter, basalt og rombeporfyr. En del foreløpig uforståelige strukturgeologiske problemer.

Kilde: J.A. Dons.

12. Høy veiskjæring E 68 ved Sønsterud (Ringerike).

Ekskursjonssted. Rombeporfyr-lava med bollestruktur, kullblende, grense mellom basalt og overliggende sandstein.

Kilde J.A. Dons.

13. Nakkerud. (Ringerike).

Fra strandprofilen går rett mot nord gjennom jernbanestasjonsområdet en ca. 45 bred eruptivgang av rombeporfyr. Den er omgitt av en egenartet breksje. Gangen kan følges en mil nordover i Holleia. Strandprofil og skjæringer er av interesse å få bevart.

Kilde: J.A. Dons.

14. Ertelien. (Ringerike).

Her bør man verne minner fra gammel grubedrift. Den norske stat har i dette området et meget stort antall anvisninger. Cfr. Bergmesteren i Østlandske bergdistrikt for 1967. Det er nevnt stedsnavn som Åsterud, Snippbråten, Skaugs eller Luttegruva, Grubeåsen, Pjåkerud, Statholdergruva, Langdalsgrube. Mutinger er skjedd fra 1883 og frem til 1923.

Kilde: J.A. Dons.

15. Strandområdet Stammestangen-Bønsestangen, Røysetangen til Onsakervika.

Bergarter fra mellom- og over- Ordovisisk tid, bl.a. korallrevkalk. Meget brukt ved ekskursjoner. Det nevnes spesielt profil under Tyrifjord Folkehøgskole ved Bratterud.

16. Frognøya (Ringerike).

Kyst- og strandprofil, særlig nordre halvdel av øya.. Verdifulle typeprofil for de lagdelte bergarter fra mellom- og over- Ordovicium-tiden.

Kilde. J.A. Dons.

17. Hørtekollen. (Lier).

Mål for tallrike geologiske ekskursjoner gjennom årene, studert i detalj i over hundre år. For det første er det en interessant terrengform, her finnes grensen mellom granitt (eruptiv bergart) og silurlag (sedimentære bergarter).

Helvinen, meget sjeldent mineral, forekommer sammen med en mengde andre, noe uvanlige mineraler, mellom Hørtekollen og Svenskehaugen på et sted hvor det er et gammel jernskjerp.

Kilde: J. A. Dons.

18. Dignestangen. (Modum).

Her finnes tilførselsrør for en vulkan. Bergarten er Oslo-essexitt, beskrevet bl.a. av professor W. C. Brøgger, 1933. "Essexitttrekkens erupsjoner". Norges Geologiske Undersøkelser.

Kilde: J. A. Dons.

19. Furetangen. (Modum).

Her er en bruddstykke-bergart beskrevet første gang 1838 av professor Keilhau, senere av professor Kjerulf 1879 og så dr. Reusch 1883. Egentlig forstår man ikke hvordan saken er dannet.

Kilde: J. A. Dons.

I svært mange tilfeller er de geologisk interessante steder og snitt fremkommet ved sprenging for veier. En del slike skjæringer er så fine at nye sprengninger ikke er ønskelig, i andre tilfelle kan sprengninger bringe frem enda bedre snitt. Dette siste gjelder lokalitet 13 og 14. Og geologene ønsker der å bli tatt med på råd om noe skal gjøres. I de øvrige områdene bør det ikke gjøres noe, og den någjeldende relativt frie ferdsel for ekskursjoner må ikke begrenses.

Kilde: J. A. Dons.

Dette dokumentet har et for stort format til å kunne skannes i sin helhet.

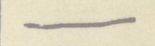
For innsyn ta kontakt med arkivet ved Kulturhistorisk museum:

postmottak@khm.uio.no

TEGNFORKLARING

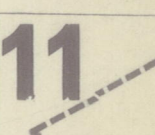
GRENSE - PLANOMRÅDE

VERNEOMRÅDE

DRONNINGVEIEN

TYRIFJORDPROSJEKTET

VERNEINTERESSE
GEOLOGI

FIG. NR.

4

AASEN OG LONRUSTEN A/S
HINDHAMAR OG SUNDT

1:5 000

10-2-1973

5.4. VERNEINTERESSER. ZOOLOGI.

1. Synneren-Juvern-Lamyra.

Sørpreget område med meget rik ferskvannflora og fauna. Spesielt interessant er de varierende økologiske forhold som skifter fra sakte rennende elv over gradvis avstengte kroksjøer som Synneren og Juveren til mindre vann som Motjern, og videre over til mer eller mindre fuktige myrer.

Kilde: K. Elgmork.

2. Nedre del av Sokna elv og Karlsrudtangen.

Nedre del av Sokna opp til Sørgefoss er gyteplass for krøklebestanden. Karlsrudtangen representerer en interessant fuglelokalitet som også synes å være rasteplass for fugler på trekk.

Kilde: Områder av interesse for vitenskapelig forskning og undervisning på Ringerike.

3. Averøya og nedre del av Storelvas utløp.

Ytterst på Averøytangen er et skogsområde med flere interessante dammer og med Storelva utenfor, og stedet er antagelig rasteplass for fugler på trekk.

Her er observert en rekke sjeldne fuglearter, og det er påvist spissnutet frosk (nordligste funnsted.).

Universitetet i Oslo v/ zoologisk laboratorium etablerte her i 1972 er permanent forskningsstasjon.

4. Krokskogen.

Den bratte skrenten er en typisk biotop for en rekke rovfugler, og hvis man i fremtida skulle få en økning av disse fuglene, vil Krokskogens bratte skrenter være en gunstig trekkplass.

Kilde: Områder.....osv.

5. Tyrifjorden-Steinsfjorden.

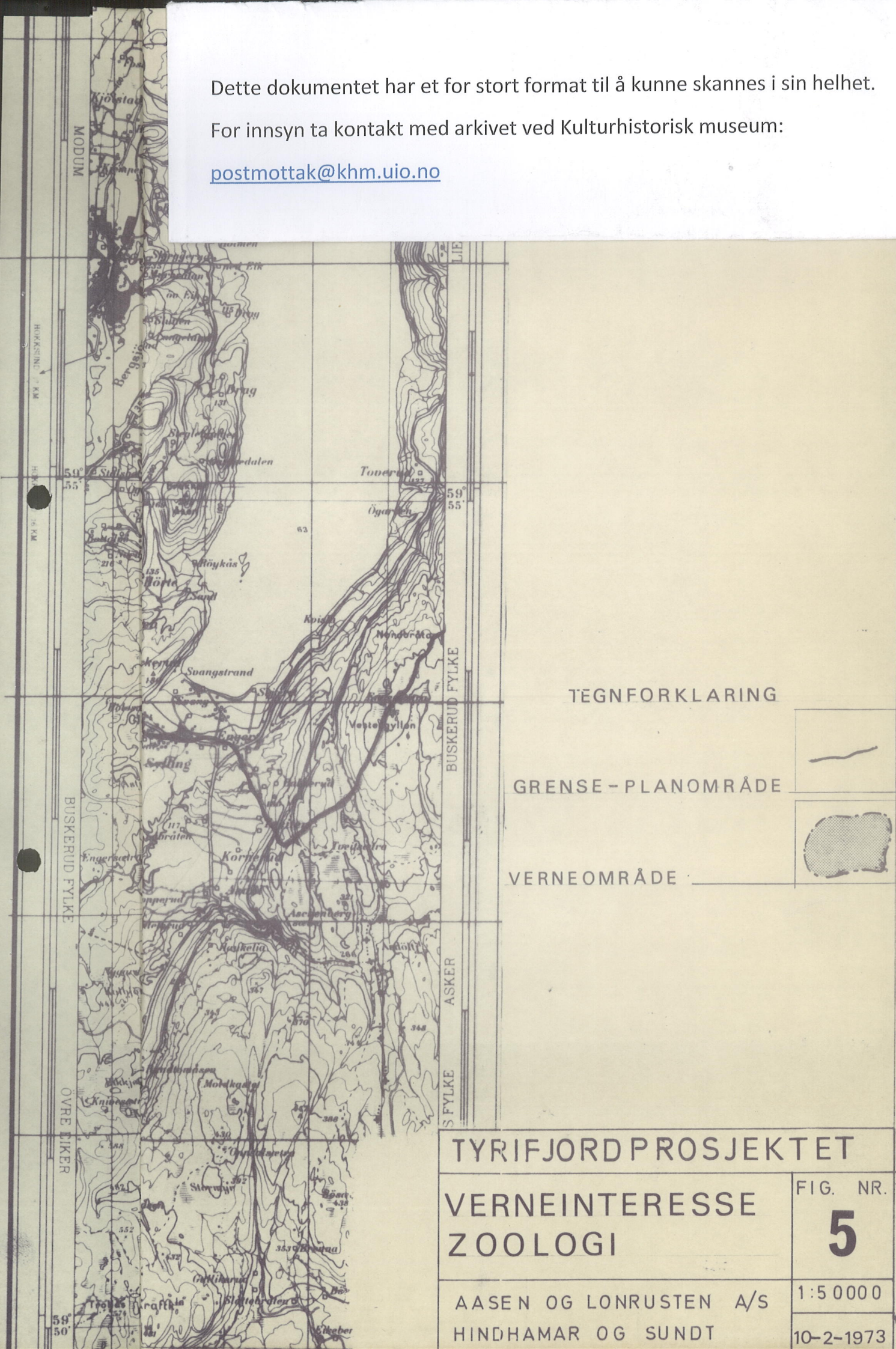
Tyrifjorden og Steinsfjorden representerer et interessant forsknings- og undervisningsfelt for ferskvannsøkologi og limnologi.

Kilde: K. Elgmork.

Dette dokumentet har et for stort format til å kunne skannes i sin helhet.

For innsyn ta kontakt med arkivet ved Kulturhistorisk museum:

postmottak@khm.uio.no

5.5 VERNEINTERESSER. ARKEOLOGI.

Kartet fornminner fig. nr. 6 er utarbeidet ved De arkeologiske museers registreringstjeneste. (E. Skjelsvik).

Alle fornminner er fredet ved lov. Fornminnene som er avmerket på fig. nr. 6 er ordnet på etterfølgende liste kartbladvis.

Fornminner som skiller seg ut ved særpreget form, god bevaring og/eller fin beliggenhet, er understreket på listene og avmerket med fylt sirkel på kart fig. nr. 6.

Modum er ikke registrert i forbindelse med det økonomiske kartverk, da De arkeologiske museers registreringstjeneste er helt avhengig av kommunal bevilgning for å få gjennom sitt arbeide. De få opplysninger som er fremskaffet for den del av planområdet som ligger innenfor Modum kommune sin del, stammer fra meldinger til Universitetets oldsaksamling.

Tegnforklaring:

1. d. = diameter.

2. h. = høyde.

Tyrifjordprosjektet,
Buskerud, Ringerike.

Kartblad- økonomiske kartverk.	Oppg. Flyfoto.	R nr. X nr.	Art	g/brnr.	Anmerkninger.
CH 048-5-1	426.302	<u>R 2</u>	Rundrøys d ₁ 9 m h ₂ 1 m.	262/10, 11.	Muligens urørt. Fin be- liggenhet med praktutsikt over Tyrifjorden.
CH 048-5-2	426.302	<u>R 1</u>	Rundrøys d. 25 m 3-5 m.	256/1	Endel ødelagt, men ruvende. Beliggenhet, utsikt som foreg.
CH 049-5-2	426.504	<u>R 1</u>	Rund stein- setning m/ 15 reiste stein. D 18m Rund stein- legning. d. 7 m.		Begge godt bevart. Sjeldne fornemintyper på Ringerike.
	426.504	<u>X 3</u>	Gammel vei		Kalles "Allmannveien". Er tydelig. Av kultur- historisk verdi.
CH 049-5-4	426.402	<u>R 1</u>	2 rundrøyser d.6,h.0,3 d.11, h.1.3	254/1	Noe ødelagte. Men fin be- liggenhet. Praktfull ut- sikt over Tyrifjorden.
CJ 048-5-2	481.E16	<u>R 1</u>	1 rundrøys 2 rundhauger 1 langhaug. d. 4-14 m, h. 0,6-1, 5 m 7x3, 5x1 m	211/3	Ganske godt bevart. Utsikt over Tyrifjorden.
	481.E16	<u>R 2</u>	Rundrøys d. 6,5 m h. 1,5 m	211/3	Noe ødelagte, men fin beliggenhet ut mot Svartøysundet.
	481.E16	<u>R 3-7</u>	9 rundrøyser d. 7-20 m h. 0,5-1,5 m	211/1 211/3 211/7	Meget fin beliggenhet.
	481.E16	<u>R 8</u>	2 murte kjellere fra middel- alder. Kunst- ig plataå. Middelalder?	198/1	På Storøen finnes en rekke kulturminner: gml. ferge- sted til Rytteraker, ovn for teglstenbrenning, 2 tufter til husmannsplasser.
	481.E16	<u>R 9</u>	Rundrøys d. 6 m h. 1 m	198/2	Litt ødelagt. Fin beliggen- het og utsikt over Stor- øysundet.

Tegnforklaring

d. = diameter

h. = høyde

Kartblad- økonomiske kartverk.	Oppg. Flyfoto.	R nr. X nr.	Art	g/bænr.	Anmerkninger.
CJ 048-5-4	481.D16	X 1-2	L-formet steinmur, rundhaug. 7x3 m d. 4,5m h. 0,5 m	198/10	Usikre som fornminner, men har samme beliggenhet. 4. Sikre som fornminner. Bør sikres.
CJ 050-5-1	426,706	<u>R 1</u>	2 grav- hauger, d. 18 m og 9 m. h. 1,5m 2 m og 0,5	78/1	Førstnevnte er noe ødelagt. Den andre trolig urørt. Ligger fint til på høyde- rygg. Vid utsikt over Tyrifjorden, som er noe stengt p.g.a. skog. Den største haugen kalles Kongehaugen.
CJ 050-5-7	426.706	R 2	3 runde hauger. d. 16 m, 6 m. og 8 m. h. inntil 1,0m	78/1	Førstnevnte er temlig sikkert en gravhaug. De to sistnevnte er noe tvilsomme.
CJ 049-5-1	481.G22	R 1	4 langaktige hauger, 10- 25x8-15x0,75 -1 m.	1/42,46	Kan være naturdannelser. Lignende uregelmessige forhøyninger i strøket.
	481.G22	R 2	Rund haug	1/42,46	Som R1, men muligens noe sikrere enn disse. Forhøyninger av samme type som u.R1 i strøket.
	481.G22	<u>X 1</u>	Steinalder- boplass	1/42,46	På stedet er gjort rike funn fra yngre steinalder.
	481.G22	R 3	Langhaug 30x9x2 m	224/1	Delvis ødelagt. Vært brukt som potetkjeller. Frittliggende med god utsikt.
	481.G22	<u>R 5</u>	Rundhaug d. 9 m. h. 1,5 m	225/1	Så å si urørt. Vakkert fornminne m/vakker beliggenhet.
	481.G22	R 6	Rundhaug d. 13 m h. 2 m	225/1	Utgravd til kjeller. Fin beliggenhet med vidt utsyn. På gårdens tun blokk, 0,5 m h. Kalles "Kong Rings ridestein".

Tegnforklaring
d. = diameter
h. = høyde

Tyrifjordprosjektet
Buskerud, Ringerike

Kartblad- økonomiske kartverk.	Oppg. Flyfoto.	R nr. X nr.	Art	g/brnr.	Anmerkninger.
CJ 049-5-2	481.G22	<u>X 4</u> <u>X 5</u>			Tdl. X4: Tange, kalt "Valbakken", her har en gammel vei over Helgelandsmoen gått til Hole kirke. X 5: Jorde kalt "Kong Rings ridebane".
CJ 049-5-2	481.G22	<u>R 4</u>	2 Rundhauger d. 10-12 m h. 1,75- 1 m	221/17	Den ene sterkt, den andre mindre skadet. Fin beliggenhet med vidt utsyn.
CJ 049-5-3	481.F22	<u>R 1</u>	20 rund- hauger, 1 steinlegning, d. 5-18 m h. 0,5-2,m	221/17	Meget fint gravfelt med karakteristiske fornminner. Vid utsikt. Fort. på CJ 049-5-7-1 H CJ 049-5-1
	481.F22	<u>R 2</u>	5 rundhauger d. 6-10 m, h. 0,5-1.75 m	208/13, 17.	Fint gravfelt. Utsikt mot Tyrifjorden.
	481.F22	<u>R 3</u>	5 rundrøyser d. 7-12m, h. 0,3-1 m.	221/55	Fint, karakteristisk gravfelt. Vidt utsyn.
	481.F22	R 5	Rundhaug d. 11 m, h. 2 m	209/4	Meget ødelagt.
CJ 049-5-4	481.F20	<u>R 1</u>	Rundhaug d. 15 m h. 1.5 m	205/4	Godt bevart. Fin beliggenhet.
	481 F22	R 4	Langaktig haug. 15x7 xl,5 m	204/1	Kan være litt usikker som fornminne. Fin beliggenhet og utsikt.

Tegnforklaring

d. = diameter

h. = høyde.

Tyrifjordprosjektet,
Buskerud, Ringerike.

Kartblad-

økonomiske
kartverk.

Oppg. R nr.

Flyfoto. X nr.

Art

g/brnr.

Anmerkninger.

07 049-5-4	481.F18	<u>R 3</u>	Rundhaug d. 8 m, h. 0,75 m	199/7	Godt bevart. Pen beliggenhet
	481.F18	<u>R 4</u>	4 Rundhaug- er. D. 7-10m h. 0,5-0,75m	199/7	Alle godt bevart. Fin beliggenhet.
047-5-1	481 Q 8	<u>R 1-2</u>	2 grupper m/i alt 8 hellerist- ninger	234/2	Består av 7 skipsfigurer og en labyrinth. Stort sett godt bevart. Meget tydelig hugget. Uvanlig beliggenhet for ristninger av denne typen.
	481 Q8	<u>R 5-7</u>	I alt 7 rund- røyser, 1 lang røys. D. 5-13m h. 0,2-1,5 m	236/6 236/98	En del ødelagt, men karakteristiske. Fin beliggenhet og utsikt.
CK 047-5-3	481 Q8	<u>R 3-4</u>	2 Rundrøyser d. 7, h. 1 m	236/34	Helt som foreg. R 5-7.
CK 048-5-1	481 P6	<u>R 1</u>	Hellerist- ning m/minst eller 11 figurer: II bl.a. skip, spiral, skålgroper	231/2	Temmelig tydelig hugget. Karakteristisk beliggenhet.
CK 050-5-1	481 H16	R 3	Rundhaug, d. 18 h. 2,5 m	37/1	Ruvende, men temmelig ødelagt.

Tegnforklaring.

d. = diameter

h. = høyde.

Tyrifjordprosjektet,
Buskerud, Ringerike.

Kartblad

økonomiske- kartverk	Oppg. Flyfoto.	R nr. X nr.	Art	g/brnr.	Anmerkninger.
CK 050-5-2	481 I 14	<u>R 1</u>	Rundhaug langrøys. d.13,h.1,6m 8x4,5x1 m	25/1,6	Begge godt bevart. Utsyn for det meste stengt av skog.
	481 I 14	R 2	Rundrøys, d.10 m h. 0,75 m	25/1,6	Forholdsvis godt bevart, Utsyn for det meste stengt av skog.
	481 I 14	R 3	Langrøys 13x6,5x0,4 -0,7 m.	25/1,6	Urørt, Litt usikker som fornminne.
CK 050-5-3	481 G18	R 4	Rundhaug, d.5 m, h. 0,5 m	183/1	Endel skadet, Vidt utsyn N,Ø og S-over.
	481 H 16	<u>R 1</u>	Minst 7 rundrøys d.6-12 m h.0,3-1 m	186/11 186/15	Alle en del skadet, men tydelig og karakteristiske fin beliggenhet med vidt utsyn S-NV-over.
	481 H16	R 2	Rundhaug d.20,h.2,5m	4/1, 183/1	Skadet, litt usikker som fornminne. Fin beliggen- het.
	481 H16	R 4	Rundhaug, d.17, h, 1,5 m	8/35	Litt skadet. Pen beliggen- het.
	481 H 16	R 5	Rundhaug. d.11,h.0,8m	8/2	Noe skadet. Litt usikker som fornminne. Utsikt SSØ-over.

Tegnforklaring.

d. = diameter

h. = Høyde.

Tyrifjordprosjektet,
Buskerud, Ringerike

Kartblad

økonomiske- kartverk	Oppg. Flyfoto.	R nr. X nr.	Art	g/brnr.	Anmerkninger.
CK 080-5-3	481 H 18	R 2	Rundhaug d. 15 m h. 1,5 m	3/1	Skadet. Noe usikker som fornminne.
CK 049-5-1	481 G18	<u>R 1</u>	Rundhaug d. 58 m h. 4 m	188/1	"Halvdanshaugen". Imponer- ende fornminne med fin beliggenhet.
	481 G18	<u>R 2</u>	Kappell- ruin. Mid- delalder	188/1	Ruinen er holdt pent i hevd. Iflg. sagn bygd av Hellig Olav.
	481 G18	<u>R 3</u>	Kilde m/ legende vann	188/1	"Gygraputten". Sagn som Gygras (på Gyrihaugen) kampr m/Hellig Olav.
	481 G18	<u>R 5</u>	2 rundhau- ger. d. 8-10, h. 0,5 m	180/1	Den ene godt bevart, den andre noe skadet. Pen beliggenhet.
	481 G18	R 6	1 rundhaug i haugrest	181/1	Opprinnelig felt m/5 hauger. De 2 gjenværende skadet.
	481 G18	<u>R 7</u>	Bygdeborg	188/78	Murens samlede l. ca 100 m nokså nedgrodd, men lett å følge. Strategisk og fin beliggenhet.
	481 G18	R 8	Rundhaug d. 11 h. 1,5m	181/17	Nokså ødelagt. Pen utsikt.

Tegnforklaring

d. = diameter

h. = høyde

Tyrifjordprosjektet
Buskerud, Ringerike.

Kartblad

økonomiske- kartverk	oppg. Flyfoto.	R nr. X nr.	Art	g/brnr.	Anmerkninger.
CK 049-5-3	481 F18	<u>R 1</u>	2 rundhaug- er. D5-6,5 m, h. 0,5-0,6 m	192/3	Virker urørte. Pen be- liggenhet mot Steinsfjorden
	481 F18	R 2	7 rundhau- ger. d.6/7m	200/13	Alle nokså ødelagt.
	481 F18	<u>R 5</u>	2 rundrøy- ser. D.5, h. 0,5 m	192/3	Nokså bra bevart. Utsyn til Steinsfjord.
	481 F18	R 6	Rundhaug d. 11 h.0,7	199/3, 4,5 m	Urørt? Pen beliggenhet øg utsikt. Litt usikker som fornminne.
	481 F16	R 2	Rundrøys, d. 6 m, h. under 0,5 m.	235/5	Nokså ødelagt. Litt usikker som fornminne.
049-5-4	481 F16	<u>R 1</u>	2 rundrøy- ser. 3 lang- røyser. D.4,5- 8 m, 0,5-1,25m 5-8x2,5,5-5x 0,25-1 m.	235/6	Noe ødelagt. Karakteristisk beliggenhet. Den største gruppen med gravrøyser i Steinsfjorden.
	481 F14	<u>R 1</u>	Rundrøys d.15 m h. ca 1 m	31/3	Litt ødelagt. Praktfull beliggenhet. M/vidt utsyn S-NV-over.
	481 G18	X9	2 jordfaste blokker	180/1	Kastet av Gygra i forb. m/hennes kamp med Hellig Olav(sml. R 2-3).

Kartblad.

CG 047-5-4 : På Tveiten (98/1) tett ved Breivik (98/7) oppå et svaberg rundhaug med grop i toppen. Kalles "Pengehaugen".
D. 20 m. —————

CH 047-5-3 :

eller

CH 048-5-4 På Lerskallen (132) haug kalt "Pengehaugen".

CH 047-5-1 På "Furetangen" på Fure søndre (14/6): 3 gravhauger. Flaten de ligger på, kalles "Leikvangen". Fra en av haugene stammer fike vikingtidsfunn. De må tilhøre minst to graver.

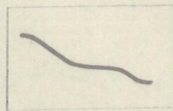
Når det gjelder de ovennevnte haugene, ser de alle ut til å være strandbundne likesom se fleste fornminner i det tidligere Tyristrand. På "Haugstangen" eller "Pengeodden" som den kalles lokalt finnes imponerende gravrøys (426.302. R 1). Det er fristende å anta - med alle forbehold, selvsagt, at "Pengehaugene" på Modumsiden kan være like imponerende og ha like fin beliggenhet. Disse og gravene på "Furetangen" bør derfor sikres.

Videre må man være varsom med planlegging av fritidsbebyggelse og annen bebyggelse på alle nes og odder i Tyrifjorden, muligens med unntagelse av strøket fra Dignestangen og SØ-over.

Dette dokumentet har et for stort format til å kunne skannes i sin helhet.
 For innsyn ta kontakt med arkivet ved Kulturhistorisk museum:
postmottak@khm.uio.no

TEGNFORKLARING

GRENSE PLANOMRÅDET

● SÆRLIG BETYDNINGSFULLE
 FORNMINNER

○ ANDRE FORNMINNER

UTARBEIDET VED
 DE ARKEOLOGISKE MUSEERS
 REGISTRERINGSTJENESTE 1972

ES Elisabeth Skjelsvik

TYRIFJORD PROSJEKTET

FORNMINNER

FIG. NR.

6

AASEN OG LONRUSTEN A/S
 HINDHAMAR OG SUNDT

1:5 000

10-2-1973

AEC/VM

21.mars 1973.

Aasen og Lønrusten A/S
Landskapsarkitektkontor
Motzfeldts gt. 1
Oslo 1.

Universitetets Oldsaksamling har med takk mottatt
den tilsendte rapport "Tyrifjordprosjektet - verneverdige
områder".

Beste hilsen

Arne Emil Christensen jr.

1140/34

3463 Røyse 14. september 1976.

Konservator Elisabet Skjelsvik
Oldsakssamlingen, Oslo.

Som De kanskje er kjent med har Ringerike Historielag satt igang registrering av kulturhistoriske minnesmerker. Jeg er en av dem som arbeider med dette i marken og er særlig interessert i de eldste tidene og dermed markeringene R på de nye økonomiske kartene. Jeg har forgjeves forespurt i Ringerike kommune etter materiale til forklaring av markeringene.

Da jeg vet at De har forestått disse undersøkelsene på Ringerike, er jeg så fri å komme med noen spørsmål, i håp om at De har tid og anledning til besvaring. Jeg vet jo heller ikke om De har fått bearbejdet disse undersøkelsene, men jeg er opptatt av hva de de 5 markeringene på Svartøyene¹⁾ står for + den ene på neset ved Svarstadenga²⁾ De kan jo minne mye om bronsealderroysene langs kystledet. I samme stilling står vel også den på Lemonstangen³⁾ og i Steinsfjorden bl.a. den merkelige på flaget vestenfor Gyrihaugen.³⁾

²⁾ De to R-er på Nordfjord-stranden ved Averøya og Averøysbråten er kanskje vanlige gravhauger.

Jeg takker på forhånd for et mulig svar.

Med vennlig hilsen

Torbjörn Slaatta

1) C7 012-5-2

2) C7 019-5-1

3) CK 012-5-11

No top. ark

08.11.76
ES/CH. Jnr.1140/76

Torbjørn Elåtto,
3463 Røyse.

Ad. FORNMINNER RINGERIKE, BUSKERUD.

Universitetets Oldsaksamling har mottatt Deres brev av 14.09.76. Vi beklager den sene besvarelsen, men feltarbeid og annet arbeid har måttet gå foran.

Det er merkelig at Ringerike kommune ikke kunne gi Dem de nødvendige opplysninger. I forbindelse med oversiktsplanarbeidet i Buskerud fikk vi 29.11.72 en henvendelse fra firma Aasen og Lønrusten A/S, Motzfeldtsgt. 1, Oslo 1. Den gjaldt fornminner i området rundt Tyrifjorden. Vi avgav uttalelse om området med oversikt over fornminne 18.12.72 og fikk oversendt utkast til planen for kommentarer 20.03.73. I dette brevet ble det opplyst at sluttrapport ville foreligge antagelig i juli 1973.

En skulle formode at sistnevnte rapport også er sendt kommunen. I alle tilfeller bør den foreligge hos Utbygningsavdelingen i Buskerud fylke.

Vedlagt tillater vi oss å oversende kopi av utsnitt av kartet samt beskrivelser til de objektene De nevner i Deres brev. Disse er dessuten merket med x på kart og beskrivelser.

Skulle De trenge ytterligere opplysninger, må De bare kontakte oss igjen. Hele Ringeriksmateriale er tilgjengelig, foreløpig dessverre bare i manuskript; men det er full anledning til å gjennomgå det her på kontoret. Vi ville da be om at De kontakter oss på forhånd.

Årsaken til at den endelige rapport ikke er utsendt, er at denne avdelingen er underbemannet, idet det bare har vært én fast engasjert. Situasjonen er litt bedre nu, idet vi er to.

Vennlig hilsen
Elizabeth Skjelsvik

Kr. 1.25 i frimerker.